

بررسی اپیدمیولوژیک همبودی سوء مصرف مواد مخدر و انواع اختلالات روانپزشکی در بیماران بستری

در بیمارستان ابن سینای شیراز در سال ۱۳۹۳

دانشجو: احسان دهبزرگی   استاد راهنما: دکتر آروین هدایتی   استاد مشاور: پژمان باقری

چکیده

زمینه و هدف: سوء مصرف مواد و وابستگی به مواد مخدر یکی از نگرانیهای مهم جامعه ایرانی می باشد که پیامدهای مختلفی برای جامعه به بار می آورد. یکی از پیامدهای آن ایجاد علائم روانپزشکی است که تفکیک آن را از اختلالات شایع روانپزشکی مشکل می سازد. از طرف دیگر وجود علائم روانپزشکی بعنوان یکی از عوامل موثر در تداوم سوء مصرف و وابستگی مواد محسوب می گردد. مطالعه حاضر با هدف بررسی فراوانی سوء مصرف مواد در افرادی که با تشخیص ابتلا به بیماری روانی در بیمارستان اعصاب و روان ابن سینای شیراز در طی سال ۱۳۹۳ بستری بوده اند انجام شده است.

مواد و روش ها: این پژوهش از نوع توصیفی - مقطعی است که در آن بیماران بستری شده در سال ۱۳۹۳ از هر دو جنس مرد و زن در بخش های بستری بیمارستان اعصاب و روان ابن سینای شهرستان شیراز به صورت بازبینی پرونده آن ها (document review) مورد بررسی قرار گرفته اند. ابزار پژوهش شامل یک چک لیست جمعیت شناختی (شامل جنس، وضعیت تاهل، میزان سواد و وضعیت سکونت در شهر یا روستا، سابقه سوء مصرف مواد، آخرین تشخیص روانپزشکی بیمار و ماده مصرفی اخیر توسط بیمار بر اساس آزمایش سم شناسی ادرار) براساس سوابق مندرج در پرونده برای هر یک از بیماران بوده است.

نتایج: از میان جمعیت مورد بررسی (۳۰۹ نفر)، ۲۰۸ نفر (۶۷/۳ درصد) مرد و ۱۰۱ نفر (۳۲/۷ درصد) زن بوده اند. جواب آزمایش سم شناسی ادراری ۱۱۶ نفر برای یکی از مواد مخدر مثبت بوده است. فراوانی سکونت در مناطق شهری به میزان ۸/۸ درصد از مناطق روستایی بیشتر است. ۱۱۴ نفر (۳۶/۹ درصد) تحصیلات کمتر از دیپلم، ۱۶۰ نفر (۵۱/۸ درصد) دیپلم و ۳۵ نفر (۱۱/۳ درصد) از تحصیلات دانشگاهی برخوردار بوده اند. ۱۲۵ نفر (۴۰/۵ درصد) مجرد، ۸۷ نفر (۲۸/۲ درصد) متأهل، ۸۲ نفر (۲۶/۵ درصد) مطلقه و ۱۵ نفر (۴/۹ درصد) در وضعیت متارکه بوده اند. ۴۴ نفر (۱۴/۲ درصد) کارمند، ۷۴ نفر (۲۳/۹ درصد) شغل آزاد، ۱۹۱ نفر (۶۱/۸ درصد) بیکار بوده اند. بیشترین اختلالات مربوط به افسردگی با ۲۸/۸ درصد و سپس اختلال ناشی از مصرف مواد با ۲۵/۲ درصد می باشد. بین متغیرهای جنس، محل سکونت، شغل، سطح تحصیلات، سابقه سوء مصرف و نتیجه آزمایش ادراری مثبت با اختلال روانپزشکی ارتباط معنا دار وجود داشته است. ($P < 0/05$) نتایج به دست آمده از بررسی سابقه سوء مصرف مواد و آزمایش سم شناسی ادراری نشان میدهد در مبتلایان تمامی اختلالات بیشترین فراوانی مصرف مربوط به گروه اپیوئیدها به جز مبتلایان به اختلال وابسته به مواد که بیشترین فراوانی مصرف در آنها مربوط به مصرف یکی از مواد مخدر

گروه آمفتامین و سپس گروه کانابیس می باشد .

نتیجه گیری: بیش از ۶۰ درصد بیماران سابقه مصرف مواد داشته و بیش از یک سوم بیماران بستری در روزهای اخیر قبل از بستری شدن از یکی از مواد مخدر استفاده نموده اند که باعث مثبت شدن نتیجه آزمایش سم شناسی آنها شده است. میزان بالای سو مصرف مواد در مبتلایان به بیماری های روانی را می توان نشانگر ارتباط بالای سو مصرف مواد و ابتلا به یک اختلال روانی دانست و میزان بالای مصرف در روزهای قبل از بستری شدن، سو مصرف را به عنوان یک عامل مهم برای تشدید علائم بیماری مطرح می نماید ، به گونه ای که سبب شده است بیمار یا اطرافیان او برای بستری نمودن او اقدام نمایند. میزان بالای سو مصرف گروه مواد مخدر آمفتامین متافتامینی و گروه کانابیس در میان بیماران بستری شده با اختلال ناشی از سو مصرف مواد نشانگر نقش مهم سو مصرف این دو گروه ماده مخدر در ایجاد اختلالات حاد روانی می باشد .

کلمات کلیدی: اپیدمیولوژی، همبودی سوء مصرف مواد مخدر ، اختلال روانپزشکی

An epidemiologic study of comorbidity of drug abuse and psychiatric disorders in patients which were admitted at Ibn Sina Hospital in Shiraz in ۲۰۱۳-۱۴

Student: Ehsan Dehbozorgi

supervisor: Dr.Arvin Hedaiati

advisor: Pejman Bagheri

Abstract

Background & Objective: Drug abuse and drug dependence is a major concern of the Iranian society and has different consequences. One of the consequences is psychiatric symptoms that made it difficult to distinguish it from common psychiatric disorders. On the other hand, psychiatric symptoms is considered as one of the factors contributing to the continued drug abuse and drug dependence. This study aimed to investigate the prevalence of substance abuse in patient that are admitted with a diagnosis of mental illness in Ibn Sina psychiatric Hospital of Shiraz in ۱۳۹۳.

Materials and Methods: This cross - sectional will be In which both male and female patients in ۱۳۹۳ in the city of Shiraz, Ibn Sina psychiatric hospital to review their records (document review) will be examined. Instruments included a Check list of demographics (including sex, marital status, level of education and living conditions in the city or village and the patient's history of drug abuse, last psychiatric diagnosis and current consumption by the patient based on urine toxicology testing) based on the records contained in file for each of the patients.

Results: Of the population of ۳۰۹ people, ۲۰۸ of them (۶۷,۳ percent) were male and ۱۰۱ (۳۲,۷percent) were women. ۱۱۶ urine toxicology test results were positive for one drug abuse. Patient in urban areas, has a small amount (۸/۸ percent more) of the more rural areas. ۱۱۴ of patients (۳۶,۹percent) had less than high school education, ۱۶۰ (۵۱,۸ percent) diploma and ۳۰ (۱۱,۳ percent) had university education. ۱۲۰ of them (۴۰,۰٪) were single, ۸۷ patients (۲۸,۲ percent) were married, ۸۲ (۲۶,۰ percent) divorced and ۱۰ of them (۳,۲ percent) were in a state of separation. ۴۴ of patients (۱۴,۲٪) were employees, ۷۴ (۲۳,۹ percent) were self employed, ۱۹۱ (۶۱,۸٪) were unemployed. Most incident among disorders were Major depression disorder with ۲۸,۸ percent and Substance Induced mood disorder with ۲۰,۲ percent of all patients.

Between gender, location, marital status, education level, history of substance abuse and positive urine test result there have been significant relation by psychiatric disorders associated. ($P < ۰,۰۰۵$)

The results of the study of due to history of drug abuse and urine toxicology testing shows opioid is the most common substance abused in all disorders Except in drug Induced mood disorders which most of them had amphetamines and cannabis abuse .

Conclusion: More than ۶۰ percent of patients had a history of substance abuse and more than a third of patients in recent days prior to the hospitalization had abused of one of the drugs that caused the urine toxicology test results positive. High rates of substance abuse Among people with mental

illness shows the relationship between substance abuse and having a mental disorder And High levels of abuse in the days prior to hospitalization Shows that drug Abuse is an important factor for the disease exacerbations, In a way that makes the patients to be admitted or those around them to take action for his or her admission. High rates of drug abuse amphetamines, methamphetamine and cannabis among hospitalized patients With diagnosis of substance abuse mood disorder shows the important role of the these two groups of drug abuse in causing acute psychiatric disorders.

Key words: epidemiology, comorbidity of substance abuse, psychiatric disorders